

перевиданих або нових словниках української мови, хоча ці іменники сприймаються й як взаємозамінні (синоніми).

Василь Винницький

ВЕЛОПАРКУВАННЯ ЧИ ВЕЛОПАРКОВКА?

Інформація про цікаві та поки що незвичні для нашої культури заходи поширюються у ЗМІ щодня. Так, по радіо можна було почути про корисну справу – проведення дня під гаслом “велосипедом на навчання”. Чудово!

Але ж журналістка кілька разів ужила слово «велопарковка»... Як відомо, упродовж останніх двох десятиліть мовознавці наголошують на тому, що в офіційній сфері розмовним формам віддієслівних іменників на зразок «перевозка», «шліфовка», «парковка» мають відповідати книжні *перевезення, шліфування, паркування – паркування авто, місце для паркування машин...* (див., наприклад, таке джерело: Тараненко О. О., Брицин В. М. Російсько-український словник (сфера ділового спілкування). – К., 1996).

Отож, заохочуючи до велопересування містом, треба зауважувати про наявність *місць для велопаркування* біля шкіл, університетів, магазинів, поштових відділень тощо, а на відповідних оголошеннях писати: «Тут паркування для велосипедів», «Місце для паркування велосипедів», «Надаємо послуги з велопаркування»...

Світлана Бибик

ВЗІРЕЦЬ – ЗРАЗОК

Ці слова – синоніми. За тлумачним словником *взірець* – 1. Зразок якого-небудь виробу, матеріалу і т. ін., що дає уявлення про інші подібні вироби, матеріали і т. ін. 2. Візерунок. 3. *чого*. Те, що може бути наочним прикладом чого-небудь; щось типове. 4. Те, що варте наслідування, видатний приклад чого-небудь (СУМ, I, 346-347). Слово *взірець* уживаємо у фразеологічних сполуках *на взірець* (“за зразком”), *узяти за*

взірець, стати взірцем, у словосполученнях на відзначення показових рис кого-, чого-небудь, чогось ідеального в характері, діях, зовнішності тощо людини: *взірець оптимізму, взірець краси, доброти, високий взірець життєлюбства, взірець усіх чеснот...* Тобто слово може вживатися як нейтральне та оцінне щодо певного типового явища.

Синонім *зразок* вживають на позначення: 1. Пробного виробу; окремого предмета, речі із ряду однакових. 2. *чого*. Типового втілення чого-небудь (властивості, якості, поведінки і т. ін.), прикладу. 3. Того, що варте наслідування; взірця. 4. Виду, форми чи способу, прийнятого як типового для виготовлення або влаштування чого-небудь. 5. *діал.* Узору (СУМ, III, 698-699). Відомі сполуки *на зразок, за зразком* ('подібно до чого-небудь'), *стати зразком працелюбства, дорогий зразок, досконалий зразок*.

Отже, слова *взірець* і *зразок* є синонімами на позначення чого-небудь, що є прикладом, ідеалом, придатним і гідним для наслідування, що може бути поставлене в ряд однакових, подібних речей. Як книжні поняття вони активно використовуються у дидактиці (*зразок правильно виконаного завдання, зразок завдання з діалектології, пишіть за зразком, підпишіть роботу за таким зразком, виконайте завдання за зразком, тренувальні роботи за взірцем, взірець фрагмента тексту, взірець розв'язання задачі, форма подачі взірця*), а також у сфері документознавства: на дошках оголошень, на роздрукованих матеріалах використовують напис «Зразок» на певних формах, формулярах, бланках ділових паперів, де подають приклад правильного їх оформлення – *зразок / взірець заяви про приймання на роботу, зразок / взірець резюме* і под.

Донедавна в діловій, професійно-виробничій, навчально-освітній сферах із синонімів *зразок* і *взірець* перевагу віддавали першому. Нині ж у значенні 'приклад, ідеал, шаблон' вони функціонують рівноцінно.

Світлана Бибик